

Beskrivelse av kommunen, kulturskolen og samskapere:

Høyanger kommune ligg i Vestland fylke i tidlegare Sogn og Fjordane. Kommunen har ca 3 800 innbyggjarar som fordelar seg i fem bygdelag på begge sider av Sognefjorden. Her ligg også grunnskulane, som kulturskolen nyttar lokala til. Høyanger er kommunesenter med ca 2 000 innbyggjarar, her har kulturskolen base og mest aktivitet.

Høyanger kulturskule har skuleåret 22/23 ca 95 elevar fordelt på musikk, visuelle kunstfag og dans. Kulturskolen har 3,5 årsverk fordelt på fem tilsette. Kulturskolen har inneverande skuleår samarbeidsprosjekt med ein av skulane om «korps i skulen» på 3.-4.kl.trinn. I tillegg sel kulturskolen dirigenttenester til seks av sju korps i kommunen samt eitt kor. Kulturskolen er også kommunekontakt for DKS, DKSS og UKM. Kulturskolen er organisert under tenestemråde kultur og folkehelse.

Samhandlingsaktørane i prosjektet har vore representantar frå tenestemråde helse og omsorg, kommunestyremedlem, tenestemråde kultur og folkehelse ved kultursjef/co-koordinator Anita Nordheim og kulturskulerektor/koordinator Beate Kjølstad.

Kva dialog og medverknadsprosess ligg bak rapportbidraget?

Prosjekt vart **forankra** politisk gjennom høyring i utval for kultur og folkehelse, og kommunen si leiargruppe. I planverket til kommunen har både kulturskolen og målsettinga i pilotprosjektet forankring. Norsk kulturskuleråd sin rammeplan for kulturskolen «Mangfold og fordypning» vart vedtatt av kommunestyret 14.09.2017 som retningsgivande. Kommuneplanen sin samfunnsdel 2021-2032 vedtatt 16.12.21 av Høyanger kommunestyre samt Strategiplan for oppvekst Høyanger kommune 2017- 2029, gir forankring for målsettinga for dette prosjektet.

Kva grep tok vi når og kvifor?

Bakgrunn for vårt prosjekt er forankra eitt politisk ønske om redusering av barnefattigdom i Høyanger kommune, og å kome nærare visjonen «kulturskule for alle». Ein ønskte i større grad å inkludere og tilrettelegge for tilbod for denne gruppa med ulike utfordringar, fysiske og psykiske. At born og unge skal få mogleigheit til å finne sin mestringsarena innan kunst og kultur på fritida, i trygge gode rammer og felleskap. *Mennesker skaper kunst, erfarer kunst og påvirkes av kunst. Kunst og kultur er sansestimuli, som verkar positivt på menneskers helse. Kunst er kommunikasjon. Å se, lytte til eller på annen måte erfare kunst saman med andre bidrar til fellesskap. Kunst er helsefremmande. (Michael 2019; 16: Supplement 23; 81-6)*

Sonderingsfase

Med bakgrunn i denne utfordringa bestemte kommunegruppa i prosjektet seg for å lage ei kartlegging om kva ønsker og behov innbyggjarane hadde for tilbod i Høyanger kulturskule. Vi inviterte også til innspelsmøte. Der møtte representantar frå oppvekst, barnevern, NAV, helsesjukesleiar, folkehelsekoordinator, miljøarbeidar og integreringstenesta.

Kva innspel fekk vi og kva tok vi med oss?

Vi fekk fleire gode innspel frå innspelsmøta. Mellom anna vart det problematisert utfordringar med det å søke friplass og dokumentere behov. Dette var noko vi tok med oss vidare i prosessen, og ønskte å fasilitere eitt forprosjekt som fjerna slike hinder. I innspelsmøte fekk vi og innspel på å vektlegge felleskapsaktivitetar, som eitt supplement til enkeltundervisning. Vi fekk og innspel på at kulturskolen måtte vurdere nøye kva tilbod ein ga, slik at dette vart godt tilpassa målgruppa i dette

prosjektet. Erfaringsgrunnlaget til kulturskolen inkluderar i liten grad undervisning til barn og unge som fell under denne gruppa. Læringspotensialet er stort i forholdt til tilrettelegging av undervisning, kompetanseheving og systematisk tverrsektorielt samarbeid. Korleis få nødvendig informasjon, slik at ein kan tilpasse undervisninga til denne gruppa? Samt kvalifisere kulturskulelæraren til å gi undervisning til ein gruppe som ein ikkje er så vand med.

Den nemnde kartlegginga vart gjennomført i form av ein Quest-back for innbyggjarane i Høyanger kommune. Der målet var å undersøke kva tilbod og ønsker innbyggjarane hadde for kulturskuletilbodet. Svarprosenten vart begrensa, men det ga oss likevel ein «peikepinn» på kva tilbod det er interesse for. Her erfarte vi at ein burde førebudd undersøkinga betre for å sikre høgare svarprosent. Dette for å sikre ein meir valid informasjon.

I kartlegginga kom det og fram at ein ønska fleire lågterskeltilbod, mellom anna fleire gruppetilbod. Det kom også fram ønskjer om tilbod kulturskolen ikkje kan imøtekomme, då vi manglar ressursar og fagkompetanse. Døme på tilbod ein ønskte seg var: gitar, band, teater og film.

Kommunegruppa bestemte på bakgrunn av kartlegging og innspel å samskape ein modell for samarbeid mellom kulturskolen og delar av tenestområde helse. Målsetting vart: «Prosjektet skal lage og prøve ut ein modell for samarbeid mellom Høyanger kulturskule og delar av tenestområde Helse. Målgruppa er barn og unge som mottok tenester frå tenesteområde Helse. Visjonen til Norsk kulturskoleråd er «kulturskole for alle» og dette prosjektet er viktig for å strekke seg mot visjonen.»

Etter nokre arbeidsmøter i kommunegruppa kom vi fram til følgjande utfordring: «Korleis nå borna og unge med ulike utfordringar med kunst- og kulturaktivitetar?» Kulturskolen ser at vi har få søkjarar frå denne gruppa. I dette prosjektet var ikkje målet å lage ei ordning for søkbare friplassar, men å skape eitt systematisk samarbeid på tvers av tenesteområder og bruke kvarandre som verktøy for å nå felles mål.

Prosjektet/Modellen

Med bakgrunn av prosjektet har kulturskolen stilt 10 friplassar til disposisjon for helse hausten 2022, innan disiplinane visuelle kunstoffag og musikk. Her kan ein tilby både enkelt- og gruppeundervisning. Her har våre samarbeispartar jobba i sitt område med å finne aktuelle born og unge i målgruppa i alderen 6-16 år for prosjektet. Her har dei gjort ein god jobb for å gjer dette mogeleg.

Eingane innan helse, som har kontakt med bornefamiliar i aktuell alder (6-16 år) og målgruppe, informerar om kulturskolen sitt tilbod og melder tilbake til kulturskolen.

Når kulturskulerektor mottok ønskje frå helse vart kontaktinformasjonen sendt vidare til kulturskulelærare, som vidare tok kontakt med føresette til bornet. I forkant av at kulturskulelæraren tok kontakt med føresette, hadde kulturskulerektor og lærar ein samtale for å tilrettelegge best mogeleg for eleven. Her har føresette i samtale med kulturskulelæraren fått vere med å **medverke** til om det er enkelt- eller gruppeundervisning som er aktuelt for bornet. Vi har også skissert mogeligheta for å starte med enkeltundervisning, for etter ei tid å gå over i eitt gruppetilbod. Dette har ikkje vore nytta så langt.

For instrumentalelevar som har kome inn i prosjektet har ein i samtale med elev og føresette komme fram til at ein ønskte å prøve ut ulike instrument, for så å fordjupe seg nærare i eitt. Sidan det er fleire korps i kommunen, vil det for elevar med korpsinstrument vere ein mogelighet for å bli inkludert i eitt slikt samspel på sikt.

Vi vil i evalueringa av prosjektet, saman med våre samarbeidspartar innhente informasjon om deira opplevingar i prosjektet, som vil kunne gi forbettringspunkt til utviklinga av tilbodet. Samt kva erfaringar eininga innan tenesteområde helse sit att med, og korleis dei vil bruke kulturskuletilbod vidare.

Prosjektgruppa nytta seg av prosesstøtte ein gong i samband med konkretisering av målsetting.

Hemmere og fremmere i det lokale arbeidet - Noe vi kunne gjort annerledes - tips?

Fremmare

Forankra i administrativ og politisk leiing. Det er ein styrke at kommunegruppe var sett saman frå fleire tenesteområder og har politisk representant frå kommunestyret med. Her har vi hatt fått gode innspel frå ulike perspektiv.

Det å delta i eitt prosjekt med fagleg støtte, og der det vart lagt til rette for faglege refleksjonar har vore viktig. Det å sette opp eitt prosjektdirektiv med mål, delmål, milepælar og framdriftsplan med datoar for gjennomføring ansvarsfordeling, oppfølging og evaluering har vore viktig for kvaliteten i arbeidet og faktisk fekk sette i gong prosjektet. Utan denne framgangsmåten er det lite sannsynleg at prosjektet hadde blitt gjennomført. Mellomarbeid og innleveringsoppgåver gjer også til at ein får framdrift i prosjektet. Koordinator og ko-koordinator har i forkant og etterkant av møta til kommunegruppa hatt møter for å planlegge vidare arbeide og fasilitere neste prosess på neste kommunegruppemøte. Det å strukturere og førebu møta for kommunegruppa har vore ein læringsprosess, og har ført til ei betre framdrift i prosjektet.

Hemmere

Det som har vore ei utfordring er tid til å treffast fysisk, då ein i kvardagen held til i ulike delar av kommunen. I første del av prosjektet vart møtene lagt opp i etterkant av politiske møter, noko som fungerte godt. Når møtedagen for politiske møter vart endra, vart dette meir utfordrande, men vi løyste det med fleire møter på Teams. Det har vore begrensa moglegheiter for kommunegruppa å delta på dei fysiske samlinga på Gardermoen, då dette medfører forholdsvis store utgifter. Ei anna utfordring er moglegheiter representantar frå andre tenestområder har for å sette av nok tid til å delta på dei fysiske samlingane «Fremtidens kulturskole/kulturskole 3.0» legg opp til. Kulturskulerektor har i hovudsak vore representanten for kommunegruppa ved dei fysiske samlingane. Det har vor ei utfordring når ein skal formidle innhaldet tilbake til kommunegruppa.

Har arbeidet med piloten hatt ønsket effekt i kommunen – på hvilken måte?

I dette prosjektet har vi på ein systematisk måte jobba fram eit samhandlingsprosjekt som er tverrsektorielt i kommunen. Vi har gjennom prosjektet etablert nye samarbeidsformer og strukturar vi kan bygge vidare på. Kulturskulen har invitert inn på nye arenaer og satt seg i førarsetet for nye samarbeid. Gjennom ulike prosessar har ein fått til ei god samskaping der partane i prosjektet saman har kome fram til gode løysingar, som vi har sett ut i praksis. Vi har vore heilt avhengig av våre samarbeidspartar som med stor kompetanse og velvilje har jobba saman med oss. Dette prosjektet vil kulturskulen vere pådrivar for i framtida. Ein vil fortsetje samarbeidet med partane i dette prosjektet ved å halde fram med systematiske møter og samarbeidspunkt. I tillegg vil kulturskulen søke andre samarbeidspartar og bruke erfaringar frå dette prosjektet.

Kulturskulen har fått elevar som muligens ikkje hadde søkt plass i kulturskulen elles. Dette er elevar vi har fått tilbakemeldingar på synes tilbodet er kjekt og opplever mestring på.

Framtida/Kva tenkjer ein vidare?

Kulturskulen vil frå neste år ha tilbodet og samarbeidet som ein del av drifta, samt opprette søkbare friplassar i kulturskulen for elevar frå familiar med økonomiske utfordringar. Vi ser fram til å halde fram samarbeidet med einingar innan tenesteområde helse, og då vidareutvikle denne med fleire

treffpunkt med den enkelte eining. Ein har og eit ønske om å vidareutvikle og tilby til andre tenestoområde.

På vegne av kommunegruppa i prosjektet

Beate Kjølstad

Kulturskulerektor

Høyanger kommune